

Vlaamse Juristenvereniging

Deze bijdrage werd door de Vlaamse Juristenvereniging geselecteerd en valt buiten de redactionele verantwoordelijkheid van het Rechtskundig Weekblad

Opvallend maar niet tastbaar

De stelling dat ons land geen andere grondstoffen heeft dan de talenten van zijn bewoners, zoals die in allerhande vormen van onderwijs worden ontwikkeld, is intussen van boutade tot geloofspunt geëvolueerd. Dat neemt niet weg dat ze niet helemaal fout is en hoe dan ook de vinger legt op een aantal potentiële pijnpunten. In tegenstelling tot ertslagen hebben hersenen immers wel de mogelijkheid zich te verplaatsen, en anders dan een mijn die men ongebruikt laat, verschrompelt menselijk kapitaal dan wordt verwaarloosd aan hoog tempo.

Allicht vraagt u zich nu af wat dit in 's hemelsnaam met recht of juristenverenigingen te maken kan hebben. Meer dan op het eerste gezicht zou lijken. De *Vlaamse Juristenvereniging* ontleent haar ontstaan en haar huidige opdracht aan het feit dat mensen een bepaalde vorming hebben ontvangen, namelijk een juridische vorming. Als diploma-vereniging staat zij per definitie op het kruispunt van onderwijs, onderzoek en samenleving. Dat heeft zij gemeen met verenigingen die in een vergelijkbare context o.m. artsen en ingenieurs zijn gaan verenigen. In een rechtstaat heeft zij als juridische vereniging nog een bijkomende roeping, namelijk alert te zijn voor fundamentele evoluties in regelgeving en rechtspraak, die de beoefening van het recht wezenlijk kunnen wijzigen.

Samen met alumniverenigingen van allerlei aard is onze vereniging dus, impliciet maar zeker, een van de woordvoerders van de Vlaamse grondstof bij uitstek. Zonder onderwijs, en met name hoger onderwijs, zou zij geen bestaans-

reden hebben. Ook daarom heeft zij er bewust voor gekozen de banden met de alumniverenigingen van de Vlaamse rechtsfaculteiten verder aan te halen. Inmiddels hebben de alumniverenigingen van Gent, Hasselt en Leuven een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Juristenvereniging, en het is de bedoeling op korte termijn ook de andere faculteiten mee aan boord te brengen.

Dat is niet enkel een kwestie van representativiteit, maar ook van inhoud en benadering. De vraag hoe we in Vlaanderen omgaan met recht, is zonder de minste twijfel relevant, maar de vraag hoe we omgaan met juristen, is dat niet minder. Dat hoeft niet te leiden tot een reflex van belangenbehartiging. Als producten van een onderwijs dat het kritisch denken beoogt te versterken, moeten juristen ook een dosis zelfkritiek kunnen opbrengen, niet in de destructieve zin van het woord, maar wel in de zin van een gezonde afstand tot het eigen functioneren en openheid voor verbetering.

Ook daarom volstaat het niet in dialoog te gaan met gelijkgezinden of gelijkgevormden. De groeiende interne specialisatie binnen de rechtswetenschap en de rechtspraktijk heeft als vervelend neveneffect een onmiskenbare verkoking. Onze professionele omgeving bestaat niet alleen vaak uit mede-juristen, maar ook meer en meer uit juristen die het recht beoefenen op dezelfde wijze als wij of die de focus gericht houden op dezelfde rechtstak.

Dat geldt natuurlijk *a fortiori* voor onze contacten buiten de juridische wereld. De snelle evolutie van het eigen vakgebied dreigt ons, als we niet opletten, weg te houden van relevante evolu-

ties daarbuiten. Hoewel intussen ruim wordt aanvaard dat de kennis die we tijdens onze basisopleiding hebben verworven slechts zinvol is als we ze blijvend actualiseren, vergeten we wel eens dat vakidiotie een snelweg naar irrelevantie is.

Recente en minder recente activiteiten van onze vereniging, zoals de avond over «Gezond recht» in 2017 of de recente activiteit over «Recht en klimaat» waren gelegenheden om het gesprek te voeren met mensen met een andere academische achtergrond. Dat gesprek was beleefd, zonder comfortabel te zijn, en dat is vaak het kenmerk van een goed gesprek. Het blijft echter de vraag of dergelijke punctuele contacten niet al te vrijblijvend zijn. Hoe zorgt de juristenwereld, in zijn geheel beschouwd, ervoor om de blik voldoende naar buiten te richten? Hoe vermijden we dat verdieping gebeurt ten koste van verbreding, rekening houdende met het vervelende fenomeen dat een dag slechts vierentwintig uren telt?

Pasklare oplossingen hebben we niet voor u klaar, enkel vervelende vragen, waarvoor excuus. Het minste dat we in die omstandigheden kunnen doen, is een engagement aangaan om ook in 2020 op zoek te gaan naar aanzetten tot antwoord op de vraag naar de plaats van juristen in een kennissamenleving. Dat doen we graag samen, met mensen met de meest verscheiden achtergronden, maar in de eerste plaats natuurlijk met de juristen in Vlaanderen.

Frank Judo
Voorzitter
Vlaamse Juristenvereniging
www.vjv.be